

Szegedi Ítéltábla

Az ügy száma:

Gf.III.30.180/2024/6.

A felperes:

felperes neve Zrt. (felperes székhelye)

A felperes meghatalmazott jogi képviselője:

Agócs Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Agócs Henrietta ügyvéd, ügyvédi iroda címe)

Az alperesek:

I. rendű alperes: I.r. alperes neve (I. r. alperes címe)

II. rendű alperes: I.r. alperes nevené (I. r. alperes címe)

Az alperesek meghatalmazott jogi képviselője:

Dr. Cserpák Judit ügyvéd (ügyvéd címe)

A per tárgya:

Készfizető kezesi helytállás

Az elsőfokú bíróság neve és megfellebbezett határozatának a száma:

Kecskeméti Törvényszék 7.G.21.565/2023/23.

A fellebbező fél és a fellebbezés sorszáma:

A felperes, 7.G.21.565/2023/25.

V É G Z É S

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét hatályon kívül helyezi és ugyanezt a bíróságot a per újabb tárgyalására és újabb határozat hozatalára utasítja.

A felperes másodfokú eljárási költségét 3 000 000 (hárommillió) forintban, az alperesek másodfokú eljárási költségét együttesen 500 000 (ötszázezer) forintban állapítja meg.

A végzés ellen nincs helye fellebbezésnek.

I N D O K O L Á S

Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás

[1] Az alperesi házastársak a B... Zrt. (utolsó bejegyzett székhelye: székhely1 címe hrsz.), és a C... Kft. (utolsó bejegyzett székhelye: székhely2 címe) tulajdonosi érdektségébe tartozó személyek.

[2] A felperesi joglód neve (felperesi jogelőd) hitelező és a B... Zrt., mint adós 2012. március 1-én város neve **6/8-2/15/12.** számon kötött 759 243,79 EURO kölcsöntőke és járulékaival vonatkozó hitelszerződést.

A hitelszerződés 11. pontja szerint a felperesi jogelőd által nyújtott kölcsön megtérülésének biztosítására nyújtott biztosítékok:

11.1.65.68/3/2010.11.03. számon bejegyzett 500M forint összegű keret biztosítéki jelzálogjog és vételi jog a ingatlan 1 hrsz. hrsz-on felvett, természetben ingatlan 1 címe szám alatt a C... Kft. 1/1 arányú tulajdonát képező ingatlanon.

11.2.203338/3/2011/11.01.19. számon bejegyzett 500M forint összegű keret biztosítéki jelzálogjog és vételi jog a ingatlan 2 hrsz hrsz-on felvett, természetben ingatlan 2 címe szám alatt a C... Kft. 1/1 arányú tulajdonát képező ingatlanon.

11.3. C... Kft. által bérbeadott ingatlan után kapott bérleti díjak engedményezése.

11.4. Keretbiztosítéki vagyongerhelő zálogjog a C... Kft. teljes vagyonára.

11.5. Árbevétel engedményezés B... Zrt.

11.6..... számon MOKK nyilvántartásba vett 400M forint összegű keretbiztosítéki vagyont terhelő zálogjog B... Zrt. vagyonán.

11.7. Keretbiztosítéki ingó zálogjog B... Zrt. termelési gépein, berendezésein.

11.8. Jelzálogjog a B... Zrt. és a C... Kft. üzletrészen.

11.9. I.r. alperes neve és a C... Kft. készfizető kezessége.

11.10.Felhatalmazó levél a 9. pontban felsorolt számlákra.

11.11.Felhatalmazó levél a C... Kft. bankszámlaszám1,bankszámlaszám2,bankszámlaszám3, bankszámlaszám4,bankszámlaszám5, bankszámlaszám6.

A hitelszerződés 1. számú módosítására 2013. április 19-én került sor, melyben a biztosítékok meglévő keretét kibővítették I.r. alperes neve, I.r. alperes nevené (I. és II. rendű alperesek), id. I.r. alperes neve a C... Kft. és a D... Kft. készfizető kezesség vállalásával.

A 6/8-2/15/12. számú hitelszerződés 2. számú módosítására 2013. július 8-án, 3. sz. módosítására 2013. december 31-én került sor.

[3] A felperesi joglód neve hitelező és B... Zrt. **40/8-2/15-12.** hitelszámú szerződését 2012. május 3-án kötötte meg 75 000 000 forint összegű hitelkeret biztosítására. A felperesi jogelőd által nyújtott kölcsön megtérülésének biztosítására nyújtott biztosíték: 11.1.65.68/3/2010.11.03. számon bejegyzett 500M forint összegű keretbiztosítéki jelzálogjog és vételi jog a ingatlan 1 hrsz. hrsz.-on felvett, természetben ingatlan 1 címe szám alatt a C... Kft. 1/1 arányú tulajdonát képező ingatlanon.

11.2.203338/3/2011/11.01.19. számon bejegyzett 500M forint összegű keresetbiztosítéki jelzálogjog és vételi jog a ingatlan 2 hrsz hrsz.-on felvett, természetben székhely2 címe szám alatt, a C... Kft. 1/1 arányú tulajdonát képező ingatlanon.

11.3. C... Kft. által bérbeadott ingatlan után kapott bérleti díjak engedményezése.

11.4. Keretbiztosítéki vagyonterhelő zálogjog C... Kft. teljes vagyonára MOKK azonosító:, közokirat száma: 51022/Ü/773/2012/1.

11.5. Árbevétel engedményezés B... Zrt.

11.6. számon MOKK nyilvántartásba vett 400M forint összegű keretbiztosítéki vagyont terhelő zálogjog B... Zrt. vagyonán.

11.7. Keretbiztosítéki ingó zálogjog B... Zrt. termelési gépein, berendezésein MOKK azonosító, közokirat szám: 51022/Ü/892/2012/1.

11.8. Jelzálogjog a B... Zrt. és a C... Kft. üzletrészen.

11.9. I.r. alperes neve és C... Kft. készfizető kezessége

11.10. Felhatalmazó levél a 9. pontban felsorolt számlákra.

11.11. Felhatalmazó levél a C... Kft. bankszámlaszám1,bankszámlaszám2 számú számláira.

11.12. Keretbiztosítéki jelzálogjog az ingatlan 3 hrsz. hrsz.-ú ingatlanra.

A hitelszerződés 1. számú módosítására 2012. július 24-én, 2. számú módosítására 2013. április 15-én, 3. számú módosítására 2013. július 8-án, a 4. számú módosításra 2013. december 31-én került sor. A módosítások a hitelszerződés megtérülésének biztosítására nyújtott biztosítékok kiterjesztését tartalmazták.

[4] Az I. rendű alperes 2012. március 1-én készfizető kezességi szerződést kötött a felperesi joglód nevetel, a felperesi jogelőd és a B... Zrt. 2012. március 1-én megkötött egyebek mellett 6/8-2/15/12. számú hitelszerződés biztosítására, mely alapján a hitelfeltevőt a felperesi jogelődtel szemben 759 243,79 EURO összegű tőketartozás és járulékai terhelik. A készfizető kezességi szerződés ezen kívül több hitelszerződést is érintett, mellyel szemben I. rendű alperes készfizető kezességet vállalt. A készfizető kezési szerződés 1. számú módosítására 2012. május 3-án került sor, melyben az I. rendű alperes készfizető kezességet vállalt a B... Zrt. hitelfeltevőt a felperesi jogelődtel szemben fennálló 75 000 000 forint összegű tőketartozás és járulékai biztosítására. A készfizető kezességi szerződés 2. számú módosítására 2012. június 7-én, 3. számú módosítására 2012. július 24-én, 4. számú módosítására 2013. február 28-án, 5. számú módosítására 2013. április 19-én, 6. számú módosítására 2013. június 11-én, 7. számú módosításra 2013. július 8-án, 8. számú módosítására 2013. szeptember 12-én, 9. számú módosítására 2013. december 31-én került sor.

[5] II. rendű alperes 2013. április 19-én készfizető kezességi szerződést kötött a felperesi joglód nevetel, a B... Zrt. 2012. március 1-én 6/8/2/15/12. számú 759.243,79 EURO összegű tőketartozás és járulékai biztosítására, továbbá a 2012. május 3-án megkötött 40/8-2/15/12. számú hitelszerződés alapján a felperesi jogelőd által folyósított 75 000 000 forint összegű hitel biztosítására. A szerződés 1. számú módosítására 2013. június 11-én, 2. számú módosítására 2013. július 8-án, 3. számú módosítására 2013. szeptember 12-én, 4. számú módosítására 2013. december 31-én került sor.

[6] A felperesi joglód neve hitelező a B... Zrt. adóssal 2012. március 1-én megkötött, többszörösen módosított 759.243,79 EURO összegű 6/8-2/15/12. számú hitelszerződést 2014. március 12-én annak valamennyi módosításával és biztosítéki szerződésével együtt az adós gazdálkodó szervezet hitelszerződésben vállalt visszafizetési kötelezettségének nem teljesítésére tekintettel felmondta. A felmondással egyidejűleg I., II. rendű alperest erről értesítette arról, hogy ezzel a teljes tartozást lejárttá tette. Megjelölte, hogy a 6/8-2/15/12. számú hitelszerződésből eredő követelése: 679 323,79 EURO tőke, 18 836,39 EURO hitelkamat, 448,05 EURO referencia kamatos hitelkamat, 512,2 EURO tőke késedelmi kamata, 178,74 EURO késedelmi kamat, 6,25 EURO zárlati költség, 1,65 EURO postaköltség, 5,03 EURO felszólítás díja. Forintban számolva 2014. március 12-én érvényes árfolyammal (319,9 HUF/EURO) 217 315 680 forint tőke, 6 025 761 forint hitelkamat, 143 331 forint referenciakamatos hitelkamat, 163 853 forint késedelmi kamat, 57 179 forint kamat késedelmi kamata, 1 999 forint zárlati költség, 528 forint postaköltség, 1 609 forint felszólítás díja.

[7] A felperesi joglód neve hitelező a B... Zrt. adóssal, 2012. május 3-án megkötött 75 000 000 forint összegű 40/8/2/15/12. számú hitelszerződést annak nem teljesítésére tekintettel valamennyi módosításával és biztosítéki szerződésével együtt a Ptk. 525.§ (1) bekezdés e) pontja alapján 2014. március 12-én ugyancsak felmondta, ezzel a teljes tartozást lejárttá tette. Erről alperesek értesítést kaptak. A szerződésből eredő követelésként összesen 63 712 266 forint, mely 60 000 000 forint tőke, 1 621 333 forint hitelkamat, 859 633 forint referenciakamatos hitelkamat, 1 189 704 forint késedelmi kamat, 28 396 000 forint kamat késedelmi kamata, 2 000 forint zárlati költség, 4 000 forint felszólítás díja, 7 200 forint kezes felszólítási díja követelési tételeket mutatott ki.

[8] A Fővárosi Törvényszék a B... Zrt. (székhely 1 címe és helyrajzi száma) adós gazdálkodó szervezet felszámolási eljárását a 2014. március 12-én jogerőre emelkedett fizetéseképtelenséget megállapító végzésével elrendelte, melynek kezdő időpontja 2014. március 14., felszámolóként a felszámolószervezet neve Zrt-t jelölte ki. Az eljárás során a felszámolási vagyont értékesítésre került, a felperesi joglód, mint hitelező bejelentett 319 751 417 forint igénye csak részben térült meg.

A felperes keresete, alperesek ellenkérelme

[9] A felperesi joglód neve felperes keresetében kérte, hogy a bíróság a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (rPtk.) 523., 522 §, 272. § 273. §, a Ptk. 525. § alapján kölcsöntartozás jogcímén kötelezze az alpereseket, mint készfizető kezeseket fizessenek meg egyetemlegesen a 6/8-2/15/12. számon létrejött hitelszerződés vonatkozásában 679 323,79 EURO mint tőke, és ennek 2014. március 12. napjától a kifizetés napjáig járó évi három havi EURIBOR + 7,5% + 6%-os késedelmi kamatát, 18 836,39 EURO lejárt ügyleti kamatot, és ennek 2014. március 12. napjától számított 6%-os késedelmi kamatát, 448,05 EUR referenciakamatos hitelkamatot, ennek 2014. március 12. napjától számított 6%-os késedelmi kamatát, 512,2 EUR lejárt késedelmi kamatot és ennek 2014. március 12. napjától számított 6%-os késedelmi kamatát, 178,74 EUR lejárt kamat utáni késedelmi kamatot, 6,25 EUR zárlati költséget 1,65 EUR postaköltséget, 5,03 EUR felszólítási díjat, azaz a felmondás napján hatályos euro árfolyam alapján 319,9 HUF/EURO: 217 315 680 forintot, mint tőkét, és ennek 2014. március 12. napjától a kifizetés napjáig járó

évi három havi EURIBOR + 7,5% + 6%-os késedelmi kamatát, 6 025 761 forint lejárt ügyleti kamatot, és ennek 2014. március 12. napjától számított 6%-os késedelmi kamatát, 143 331 forint referenciakamatos hitelkamatot, és ennek 2014. március 12. napjától számított 6%-os késedelmi kamatát, 163 853 forint lejárt késedelmi kamatot, és ennek 2014. március 12. napjától számított 6%-os késedelmi kamatát, 57 179 forint kamat utáni késedelmi kamatot, 1 999 forint zárlati költséget, 528 forint postaköltséget és 1 609 forint felszólítási díj megfizetésére.

Kérte továbbá, hogy kötelezze a bíróság az alpereseket, egyetemlegesen fizessenek meg részére a 40/8-2/12/15. számon létrejött hitelszerződés vonatkozásában 60.000.000-Ft mint tőkét, és ennek 2014. március 12. napjától a kifizetésig járó évi egy havi BUBOR + 6% + 6%-os késedelmi kamatát, 1 621 333 forint lejárt ügyleti kamatot, és ennek 2014. március 12. napjától számított 6%-os késedelmi kamatát, 859 633 forint referenciakamatos hitelkamatot, és ennek 2014. március 12. napjától számított 6%-os késedelmi kamatát, 1 189 704 forint lejárt késedelmi kamatot, és ennek 2014. március 12. napjától számított 6%-os késedelmi kamatát, 28 396 forint kamat utáni késedelmi kamatot, 2 000 forint zárlati költséget, 4 000 forint felszólítási díjat, 7 200 forint kezesi felszólítási díjat.

[10] A felperesi joglód neve felperes keresetében arra hivatkozott, hogy közte és a B... Zrt. mint adós között város neve 2012. március 1-jén 6/8-2/15/12. számon 759 243,79 EUR kölcsöntőke és járulékai vonatkozásában hitelszerződés jött létre, melynek biztosítékeként a hitelező és az I. rendű alperes mint készfizető kezes között város neve 2012. március 1-jén a hitelező felperes és II. rendű alperes mint készfizető kezes között 2013. április 19-én készfizető kezesi szerződés jött létre, továbbá 2012. május 3-án 40/8-2/15/12. számon 75 000 000 forint kölcsöntőke és járulékai vonatkozásában hitelszerződés jött létre, melynek biztosítékeként a hitelező és az I. rendű alperes mint készfizető kezes között város neve 2012. május 3-án készfizető kezesi szerződés a hitelező felperes és a II. rendű alperes mint készfizető kezes között 2013. április 19-én készfizető kezesi szerződés jött létre. A készfizető kezesi szerződések, a hitelek prolongálása miatt a lejárat vonatkozásában, valamint az adóssal megkötött további hitelügylek miatt szükségessé vált biztosítéknyújtás okán kerültek módosításra. Arra tekintettel, hogy az adós többszöri felszólítás ellenére nem teljesítette a fizetési kötelezettségét, felperes a Ptk. 525. § (1) bekezdés e) pontja, valamint a hitelszerződés 13. pontja értelmében 2014. március 12-én mind a 6/8-2/15/12. számú, mind a 40/8-2/15/12. számú hitelszerződést – a hitelszerződésben vállalt kötelezettség nemteljesítése miatt – és ezáltal vele együtt a biztosítéki szerződéseket is azonnali hatállyal felmondta. A felmondást követően az egyenes adós felszámolási eljárás alá került, felperes a hitelezői igénybejelentéssel a felszámolási eljárásba bekapcsolódott. Előadta, hogy a még fennálló tartozás teljeskörű rendezése az alperesek, mint egyetemleges adósok készfizető kezesek részéről nem történt meg, erre tekintettel terjesztette elő keresetét. Hivatkozott arra, hogy a jogszabály felhatalmazása alapján nincs jelentősége annak, hogy a felszámolási eljárás során milyen mértékű a követelésnek megtérülése, vagy a többi egyetemleges kötelezett ellen folyik-e bármilyen eljárás.

[11] A hitelező személyében időközben a per során változások következtek be, a felperesi joglód neve 2019. október 31-én beolvadt a pénzügyintézet neve, a pénzügyintézet neve pedig engedményezte a követelést a felperes korábbi neve Zrt. részére 2021. október 12-én, majd névváltozásra került sor 2023. február 20-án: így felperes neve Zrt. a jelenlegi felperes, aki többszöri keresetmódosítás és pontosítás után az eredetileg előterjesztett kereseti kérelem jogalapját változatlan formában fenntartotta, azt összecszerűségében aktuálisan pontosította.

Ezekben feltüntette, hogy a felperesi jogelőd részére a per tárgyát képező jogügyletből eredő követeléseket milyen összegű törlesztések csökkentették. Kimutatta, hogy a bejelentett és nyilvántartásba vett hitelezői igények tőkeösszege a 40/8-2/15/12. számú Konzorcionális hitel megnevezésű tőkeösszegben 60 000 000 forint összegű hitel, a 6/8-2/15/12. szerződésszámú folyószámla hitelszerződés 212 927 249 forint tőke, mindösszesen 272 927 249 forint összegű tőkekövetelést kíván érvényesíteni. Kimutatta a felszámolási eljárásban befolyt megtérülést akként, hogy 1. számú közbenső mérleg alapján vagyoneértékesítés bevételeinek elszámolása (Cstv. 49/D. §) 922 020 forint, továbbá 1 069 061 forint, követelésbehajtás bevételeinek elszámolása 786 143 forint. II. közbenső mérleg szerint vagyoneértékesítés bevételeinek elszámolása (Cstv. 49/D. §) 3 797 016 forint.

[12] A felperes megjegyezte, a felperesi jogelőd kapcsán felmerült egy 922 020 forint összegű visszafizetési kötelezettség, ami abból adódik, hogy az egyik eszközcsoporthoz értékesítése és a hitelezővel történt elszámolást követően az I. rendű alperes bejelentette, hogy az értékesített eszközök nem képezték az adós tulajdonát, azok a felperesi jogelőd zálogjoga ellenére a C... Kft. részére korábban értékesítésre kerültek, így azok átadása nem történt meg a felszámolónak és a vevőnek, ezért az érintett eszközök vételárát a felszámolónak a vevő részére vissza kellett fizetni. Kérte figyelembe venni, hogy a 922 020 forint összeg visszafizetése miatt a felszámolási eljárásban megtérült követelés ezzel az összeggel csökkent volna, el is számoltak vele a felek, de az okiratok alapján nem állapítható meg, hogy mikor és miként, így végül ezzel az összeggel – a kötelezetteknek kedvezően –, nem került csökkentésre a törlesztésként jóváírásra került térülés összege.

[13] Felperes hivatkozott még arra, hogy a III. számú Közbenső jelentésben a felszámoló részletezte a C... Kft.-vel kapcsolatos elszámolást és csatolt egy másik peres ügyben meghozott jogerős ítéletet, mely szerint a másodfokon eljáró bíróság az elsőfokú határozatot megváltoztatva a felperesi jogelődöt 153 400 000 forint vételárkülönbséget megfizetésére jogerősen kötelezte, mely összeget a felperesi jogelőd jóváírt a C... Kft. számláján, azonban mivel az a B... Zrt. „f.a.” készfizető kezese is volt, abból 139 806 935 forintot azonnal inkasszált, és a B... Zrt. „f.a.” tartozásával szemben számolt el, melyre tekintettel a felperesi jogelődnek a B... Zrt. „f.a.” felé fennálló követelése 139 806 935 forinttal csökkent. A felszámoló a C... Kft.-t ugyanezzel az összeggel hitelezőként nyilvántartásba vette. A felszámolási eljárásban így megtérült követelés összege mindösszesen 146 381 180 forint volt. Előadta, amennyiben a felperes nem számolt a két hitelszerződés alapján járó kamatokkal, késedelmi kamatokkal, a fennmaradó teljes tőkekövetelés összege még 126 546 069 forint, mely a két hitelszerződés között kerül felosztásra: a 40/8-2/15/12. számú konzorcionális hitel összegébe 55 719 000 forint tőkeösszeg míg a 6/8-2/15/12. sz. euró alapú hitelszerződésbe 70 827 069 forint tőkeösszeg tartozásként még esedékes.

[14] A felperesi jogelőd neve felperesi jogelőd a szükséges iratokat nem bocsátotta rendelkezésre, ezért felperes kérte, hogy a bíróság szerezzé be a Fővárosi Törvényszék előtt folyamatban volt 38.Fpk.3.901/2013. számú felszámolási eljárás teljes iratanyagát. Szakértői vélemény beszerzését is indítványozta a keresetlevél és a 2024. március 14-i előkészítő iratában megjelöltek szerinti megtérülés elszámolásának ellenőrzésére.

Álláspontja szerint az alpereseket terheli annak bizonyítása, hogy a kölcsönre milyen további befizetéseket teljesítettek, de a keretbiztosítéki jelzálogjog szerződésből adódóan alperesek

mindenképpen kötelesek a rPtk. 263.§ /1/ - /2/ bekezdése alapján tűrni a felperesi követelés kielégítését.

[15] A felperes per során tett egyezségi ajánlata 22 000 000 forint megfizetésére vonatkozott, melynek alperesek általi teljesítése esetén a felperes a jogvitát véglegesen lezártnak tekintette volna.

[16] Az alperesek érdemi ellenkérelmükben nem vitatták a kereset jogalapját, azonban kérték, a felperes mutassa ki, hogy a követelés számszaki levezetését tartalmazó elszámolást mi alapján végezte el.

[17] Elsődlegesen kifogásolták, hogy a B... Zrt. felszámolási eljárásából befolyt készletek értékét a felszámoló mindössze 3 797 016 forintban jelölte meg, ehhez képest az általuk 2014. május 16. napjára készítettett könyvszakértői vélemény a készlet forgalmi értékét ennél jóval magasabb összegben, 252 008 706 forintban határozta meg. Az eltérés okának felderítésére alperesek kérték, hogy a bíróság szerezzé be a felszámolási eljárás iratanyagát.

[18] Másodlagosan arra hivatkoztak, hogy a B... Zrt. és a felperesi joglőd neve közötti hiteljogviszonyok biztosítására a C... Kft. készfizető kezességet vállalt. Jelen perben relevánsnak értékelték az alperesek azt a tényt, hogy a C... Kft. felperes által a felperesi joglőd neve ellen szerződés érvénytelenségének megállapítása iránt folyamatban volt peres eljárásban a Gfv.VII.30.081/2017/12. sz. ítéletében a Kúria a jogerős ítéletet – mely az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatta és a peres felek által a Kecskemét Kiskörösi út 18-20. szám alatti ingatlanra létrejött adásvételi szerződés érvénytelenségének okát kiküszöbölte azzal, hogy a vételárat 450 000 000 forintban határozta meg, és ezzel a szerződést érvényessé nyilvánította, továbbá kötelezte a per alperesét (jelen perbeli felperes jogelődjét), hogy fizessen meg a felperesnek (egyenest adós) 146 212 835 forintot – hatályában fenntartotta azzal, hogy a jogerős ítéletben megállapított 146 212 835 forint tőke után alperes köteles 2014. október 4. napjától 2016. november 28. napjáig a késedelemmel érintett naptári félévet megelőző utolsó napon érvényes jegybanki alapkamat hét százalékponttal növelt összegű késedelmi kamat megfizetésére is a felperes javára. Álláspontjuk szerint e marasztalást is megtérülésként kell alperesi oldal javára figyelembe venni.

[19] Az alperesek hivatkoztak továbbá arra, hogy a B... Zrt. felszámolójaként eljáró felszámolószervezet neve Zrt. perben tett nyilatkozata szerint a felperesi jogelőd részére megtérült 139 806 935 forint, így 2016. október 14-től hitelezői igénye „f” kategóriában 156 646 924 forint, 200 000 forint regisztrációs díj, és „g” kategóriában 12 223 927 forint maradt. Így a Kúria felülvizsgálati döntése alapján mintegy további 42 000 000 forint összegű késedelmi kamat nyilvánvalóan tovább csökkentette az esetlegesen fennmaradt tartozást, ennek pontos összege az alperesek számára nem ismert.

[20] Harmadlagos védekezésükhöz kapcsolódóan becsatolták a felperesi jogelőd, felperes korábbi neve Zrt. 2021. december 9-én kelt levelét, amelyből kitűnik, hogy az I. rendű alperes panaszbejelentéssel élt a felperesi jogelődhez. A panaszt kivizsgálták és megállapították, hogy az jogos, egyidejűleg rögzítették azt, hogy az ügyletek kapcsán további

követelést nem támasztanak. Álláspontjuk szerint a panaszban hivatkozott, a kezesi felelősség alapján teljesített összeget is a tartozásba kellett volna elszámlolni.

[21] Becsatolták továbbá a ingatlan 2 helyrajzi száma és címe szám alatti ingatlan tulajdoni lapját (mely ingatlan tulajdonosa a C... Kft. volt) annak bizonyítására, hogy a felperesi jogelőd felperesi joglód nevenek vételi joga állt fenn az ingatlanon, mely jogával utóbb élt is akként, hogy azt jogutódlás folytán a G... Kft. jogosultként gyakorolta, és a B... Zrt. tartozásába beszámította az opciós vételárat, mivel alperesek részére vételárat nem fizettek. Álláspontjuk szerint ezen összeget is a B... Zrt. tartozásába kellett volna jóváírással elszámlolni, mert a C... Kft.-nek nem állt fenn tartozása sem a G... Kft., sem a felperesi joglód nevetel szemben.

[22] A fentiekre tekintettel – alperesek álláspontja szerint – tartozás nem áll fenn a felperes felé, de a további jogviták elkerülése érdekében hajlandóságot mutattak 3 000 000 forintot megfizetni az ügy végleges és teljes lezárása érdekében. Ezt az egyezségi vizsontajánlatot a felperes nem fogadta el.

Az elsőfokú ítélet

[23] Az elsőfokú bíróság ítéletével a keresetet elutasította és felperest kötelezte perköltség fizetésre alperesek javára. Az ítélet jogi indokolásának elején a bíróság ismertette az rPtk. peres felek jogviszonyára irányadó anyagi jogi rendelkezéseit, valamint a perre még hatályos polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (rPp.) 164. § (1) bekezdés, valamint 206. § (1) bekezdés eljárási szabályait.

[24] A továbbiakban megállapította, a felek között nem volt vitatott, hogy a felperesi jogelőd felperesi joglód neve és a B... Zrt. között hiteljogviszony jött létre az alperesek, mint készfizető kezesek által nyújtott biztosítékok mellett. A bíróság a felek közötti jogvita kapcsán hangsúlyozta, a felperes bizonyítási terhe volt az, hogy meghatározza követelése összegszerűségét és hogy az milyen számításokon alapul. A bíróság figyelembe vette, hogy a felperes jogelődjé rendelkezett az elszámláláshoz szükséges iratokkal, illetve az időközben lezárult felszámlálási eljárás iratanyaga is rendelkezésre állt a peranyag részeként.

[25] A csatolt okirati bizonyítékok alapján a felek egyetértettek abban, hogy a perbeli hiteltartozás vonatkozásában több jogcímen is történt törlesztés. A felszámlálási eljárás során befolyt és jóváírt összegek kapcsán a bíróság kiemelte, azok utóbb alperesek részéről már nem tehetők vitássá. A felszámlálási eljárás jogerős befejeződése miatt a felszámláló bíróság által jóváhagyott felszámlálási mérleg adatait a későbbiekben már nem lehet kétségessé tenni, az ítélt dolognak tekintendő.

[26] A bíróság a továbbiakban kitért arra, a per során többször is felhívta felperest jogkövetkezményekre történt figyelmeztetés terhével arra, hogy mutassa ki, miként számította ki a keresetben megjelölt összeget. A felperes erre azt közölte, hogy a rendelkezésre álló iratanyag alapján végzett számításokat, így határozta meg a kereseti követelését, egyebekben pedig az alpereseknek kell bizonyítani azt, hogy milyen megtérülések történtek. A bíróság

ezzel kapcsolatban arra az állásponttra helyezkedett, hogy az alperesek nem rendelkezhettek közvetlen információval arról, hogy a felperes részére befolyt és elszámolt összegek ténylegesen mikor, milyen összegben és mire kerültek elszámolásra. Az alperesek érdemi ellenkérelmet csak egy bizonyított elszámolásra alapozott, összecszerűségében kimunkált keresetre nézve tudtak volna előterjeszteni. Ilyen kereset összeállítására azonban nem került sor a perben, melyet a bíróság a felperes terhére értékelte.

[27] Megjegyezte, a kereset összecszerűségre vonatkozó levezetésének hiánya okozta azt a felperesi bizonytalanságot is, amely alapján egyezséget ajánlott az alpereseknek. Az egyezés megkötésére azonban nem került sor, így a rendelkezésre álló peradatok alapján döntött a bíróság, figyelembe véve, hogy a felperes a rá háruló bizonyítási kötelezettségnek nem tett eleget a követelés összecszerűségének kimunkálása terén. Mindezekre tekintettel a bíróság azt az álláspontot foglalta el, nem állapítható meg, hogy a megtérüléseket teljeskörűen és teljes mértékben jóváírta-e a felperes, és követelése összecszerűségében ezek után megalapozott lenne.

A felperes fellebbezése és az alperesek fellebbezési ellenkérelme

[28] Az ítélet ellen a felperes terjesztett elő fellebbezést, kérve elsődlegesen annak megváltoztatását és az alperesek kereseti kérelem szerinti marasztalását, másodlagosan pedig az ítélet hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság újabb tárgyalásra és újabb határozat hozatalára utasítását. Másodfokú eljárási költségigényét a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet alapján jelentette be.

[29] A fellebbezés indokolásában állította, az elsőfokú eljárásban általa csatolt pénzügyi kimutatás a kereset összecszerűségének alátámasztására alkalmas, ennek mellőzésével kapcsolatos indokokat az ítélet nem tartalmazza. A fellebbezés jogi indokolásában az elsőfokú ítéletet kifogásolva előadta, álláspontja szerint a tényállás helytelenül került megállapításra, a bíróság a bizonyítás eredményét okszerűtlenül értékelte és a megállapított tényekből, bizonyítékokból nem megfelelő következtetést vont le. Az ítélet ezért jogszabályt sért. Külön sérelmezte, hogy az elsőfokú bíróság nem vette figyelembe az eljárás során általa csatolt bizonyítékokat és a bejelentett bizonyítási indítványokat, nyilatkozatokat.

[30] Érdemben előadta, álláspontja szerint a követelés összecszerűsége bizonyított, részletes, hiteles pénzügyi kimutatás került előterjesztésre, mely a periratok között rendelkezésre áll, a bíróság azonban azt figyelmen kívül hagyta. A felszámolási eljárásból befolyt megtérülés összecszerűsége utóbb alperesek részéről már nem vitatható, figyelemmel a felszámolási eljárás jogerős befejeződésére. A bíróság bizonyítékok hiányában fogadta el az alperesek összecszerűséget vitató álláspontját.

[31] Tévesen értékelte a bíróság az egyezségi ajánlatot is, azt a várható megtérülés összegének figyelembevételével tette meg és nem a keresetösszegezési levezetésének hiánya okán. A hitel jogviszony létrejötté és az, hogy az adós társaságnak a felszámolási eljárás elrendelésekor tartozása állt fenn, nem volt vitatott. A követelés összegezésének alakulását tételesen kimutatta, részletesen kimunkálta. A felszámolási eljárás eredményekénti megtérüléseket a felszámoló bíróság végzése hitelt érdemlően tartalmazza.

[32] Felperes külön eljárási szabálysértésként róta fel, hogy bizonyítási indítványa ellenére az elsőfokú bíróság a perben nem folytatott le igazságügyi szakértői bizonyítást, jóllehet az az ügy érdemére kihatással lett volna és alátámaszthatta volna a felperesi követelés összegezésének helyességét. A bíróság rPp. 3. § (3) bekezdése alapján adott tájékoztatást követően a felperes 2024. március 14. napján ismételt, véglegesített, részletes elszámolást terjesztett elő és ekkor indítványozta az igazságügyi szakértői bizonyítást is. Ezt azonban az elsőfokú bíróság figyelmen kívül hagyta, mellyel lényeges eljárási szabálysértést követett el. Felperesi álláspont szerint ez megalapozza az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését. A fellebbezésben a továbbiakban a 2016. évi CXXX. tv. azon rendelkezéseit is idézte, melyek a fellebbezési kérelmeket álláspontja szerint ugyancsak alátámasztják.

[33] Az alperesek fellebbezési ellenkérelme az elsőfokú ítélet helybenhagyására irányult. A felperes fellebbezése kapcsán hangsúlyozták, a jelen perben az 1952. évi rPp. eljárási szabályai irányadók, ehhez képest tévesen tüntette fel felperes a 2016. évi CXXX. tv. felülbírálati jogkörrel kapcsolatos szabályait. A fellebbezési kérelem e tekintetben érdemi elbírálásra alkalmatlan.

[34] Alperesek megjegyezték, mindkét eljárási törvény szabályozása annyiban megegyezik, hogy a kötelező hatályon kívül helyezést megalapozó súlyos eljárási szabálysértések kivételével a másodfokú bíróság az elsőfokú ítéletet csak a fellebbezési kérelem, és az ellenkérelem korlátai között bírálhatja felül. Erre nézve az rPp. 235. § (1) bekezdése az irányadó, melyhez kapcsolódó kommentárt idézték alperesek. A felperesi fellebbezés kapcsán kitértek arra, hogy az ismertetett eljárási előírás ellenére a fellebbezés nem tartalmazza konkrétan, hogy a fellebbező fél milyen okból és miért tartja az elsőfokú ítéletet megalapozatlannak, mely tényállási elemeket és miért kifogásol, illetve a jogi következtetést mely okból vitatja. Konkrétan meg kellett volna jelölni, hogy mely tényekből levont, mely jogi következtetést és milyen jogi érvelés mellett tart okszerűtlennek vagy tévesnek. Alperesi álláspont szerint e kritériumoknak a felperesi fellebbezés nem felel meg.

[35] Hangsúlyozták, a másodfokú bíróság csak a fellebbezés korlátai között bírálhatja felül az elsőfokú ítéletet, az ott kifejtett indokoknak megfelelően, erre nézve az rPp.-hez kapcsolódó bírói gyakorlat is egyértelmű. Az alperesek felhívták a figyelmet arra is, az rPp. 3. § (3) bekezdése szerinti tájékoztatási kötelezettség teljesítése nyomán a bizonyítási indítványt elmulasztó fél utóbb az rPp. 141. § (2) és (6) bekezdés tiltó szabálya folytán már a szükséges perceslekményt nem teheti meg, új tények és bizonyítékok előadását az rPp. 235. § (1) bekezdése másodfokú eljárásban sem teszi lehetővé ebben az esetben. A fellebbezésben előadottakat ilyenkor valóságtartalmuktól függetlenül figyelmen kívül kell hagyni, erre nézve a továbbiakban az alperesek eseti döntésekből idéztek.

[36] Alperesek álláspontja szerint a felperesi fellebbezés vonatkozásában az alábbi tények állapíthatók meg. A felperes fellebbezése jogi indokolás részében általánosságban állította, hogy az elsőfokon eljáró bíróság helytelenül állapította meg a tényállást, ugyanakkor egyetlen tényállási elemet sem jelölt meg, amit helytelennek gondolt. A fellebbezés jogi indokolás részében általánosságban állította azt is, hogy a bizonyítás eredményének minősítése okszerűtlen, továbbá azt, hogy a megállapított tényekből és bizonyítékokból nem megfelelő következtetést vont le a bíróság. Konkrét jogi következtetést azonban nem jelölt meg, amit nem talált megfelelőnek.

[37] A felperesi követelés bizonytalanságát mutatja, hogy a felperes többször változtatta a kérelme alapjául szolgáló tartozás összegét, több eltérő összeget tartalmazó elszámolást, illetve okiratot csatolt. Az alperesi ellenkérelmekben megjelölt megtérülések, teljesítések vonatkozásában pedig nyilatkozatot nem tett, azokra nem reagált. Ezt az elsőfokú bíróság is észlelte és pervezetési tevékenységgel kívánta elősegíteni a kereset pontosítását, ezzel kapcsolatban tájékoztatást adott a felperes részére a bizonyítási teherről. A felperes ezek nyomán úgy nyilatkozott, hogy a jogelődjétől nem tudott beszerezni további okiratokat, melyek az állított követelés összegszerűségét, illetve a teljesítések követhető elszámolását igazolná.

[38] Az alperesek a továbbiakban több nagyszámú megtérülés részleteit vezették le, és kifogásolták, hogy olyan beszámítható ellenkövetelések is fennállnak, melyek elszámolására nem adott magyarázatot a felperes. Álláspontjuk szerint ezek figyelembevételére esetén a jóváírható összegek meghaladják a fennmaradt 111 945 995 forint összegű tartozást, így azok fedezetet adnak a további járulékokra is.

[39] Mindezeket túlmenően továbbra is vitatták a felszámolási eljárás során a bíróság által elfogadott megtérülési összeget, álláspontjuk szerint a készletérték 252 millió forintos nagyságrendű volt. Alperesi álláspont szerint alaptalan a hatályon kívül helyezés iránti fellebbezési kérelem is, a teljes körű elszámolás és az iratok hiányában a szakértői vizsgálat nem lett volna lefolytatható, így a szakértői bizonyítás mellőzése indokolt volt, erre utalt az ítélet [28]-[33] bekezdéseiben a bíróság.

[40] Alperesek ellenkérelmük összegzéseként előadták, az elsőfokú bíróság nem sértett eljárási szabályt, a tényállást helyesen állapította meg, az irányadó anyagi rendelkezéseket helyesen alkalmazta és okszerű következtetéssel utasította el a keresetet. A szükséges tartalmi kellékekkel rendelkező felperesi elszámolás mellett lehetett volna csak megállapítani, hogy maradt-e fenn valós követelése a felperesnek és ehhez kapcsolódó alperesi nyilatkozat nyomán lehetett volna indokoltan lefolytatni a szakértői bizonyítást.

[41] A felperes, fellebbezése jogszabályhelyi hivatkozásait egy további beadványában pontosította, melyből kitűnik, általa sem vitatott, hogy a jelen perre még az rPp. szabályai az irányadók. Kérte figyelembe venni, hogy két főadós cégnek több hitelszerződése is volt jogelődjénél, így a megtérüléseket nem lehet csak a perbeli szerződésekre vonatkoztatni. A hitelszerződések és azok módosításai a periratokhoz becsatolásra kerültek, a peranyag részét képezik. Állította, az általa csatolt pénzügyi kimutatások tartalmazzák azt, hogy a követelést csökkentő részteljesítéseket elszámolta. Továbbra is sérelmezte, hogy az elsőfokú bíróság indokolás nélkül mellőzte az általa

indítványozott igazságügyi szakértői bizonyítást, az általa csatolt pénzügyi kimutatás alkalmas a szakértői ellenőrzésre.

Az ítéltábla tényállás-kiegészítése

[42] Az elsőfokú eljárás szabályszerűségét kifogásoló fellebbezési álláspont helyességének vizsgálata érdekében az ítéltábla szükségesnek találta a tényállás kiegészítését a felek elsőfokú pervitele, illetve a bírói pervezetés alábbi lényeges mozzanatainak ismertetésével.

[43] A felperesi jogelőd 2014. június 19. napján nyújtotta be a keresetlevelét az alperesekkel szemben, melyben a megjelölt két hitelszerződés kapcsán a peresített követelés számszaki levezetését már a keresetlevélben szerepeltette, az euróban nyújtott hitel tekintetében 217 315 680 forint tőkét, míg a forint hitel esetében 60 000 000 forint tőkét és ezek járulékait részletezve mutatta ki. A felperesi jogelőd ezt követően 2014. szeptember 29-én terjesztette elő 6. sorszám alatti beadványát, melynek két melléklete a hitelszerződések részletes, tételes számszaki elszámolását tartalmazza (F/1., F/2. számú mellékletek).

[44] A felperes a 2014. október 29. napján megtartott tárgyaláson szakértő kirendelését kérte, tekintettel arra, hogy az alperesek vitatták az elszámolást (7.G.21.139/2014/9. számú jegyzőkönyv 2. oldal). A bíróság a 2015. február 20. napján megtartott tárgyaláson, 12. sorszám alatt meghozott végzésével a tárgyalást a B... Zrt. felszámolási eljárásának jogerős befejezéséig felfüggesztette, az indokolás szerint ezt az tette szükségessé, hogy a felszámolási eljárásban még megtérülés volt várható.

[45] A bíróság megkeresésére a felszámoló bíróság 2022. augusztus 11-én küldte meg a felszámolási eljárás során keletkezett közbenső mérlegeket, valamint a zárómérleget jóváhagyó és a felszámolási eljárást befejezetté nyilvánító bírósági határozatot. A 2022. augusztus 29. napján újra indult peres eljárásban felperesi oldalon bekövetkezett jogutódlás nyomán a bíróság által engedélyezett perbelépés útján eljáró felperes 2023. január 4-i, 7.G.21.139/2022/14. sorszámú beadványban pontosította keresetét, és F/3/A. és B. sorszámon a tartozás adatait részletesen tartalmazó táblázatos kimutatást mellékelteként csatolta.

[46] A perben 2023. április 20. napján megtartott tárgyaláson kihirdetett végzés szerint a felek közös kérelmére a rPp. 137. § (1) bekezdés a) pontja alapján az eljárás szünetelt. Az eljárás folytatására irányuló felperesi kérelemre a per 2023. október 25. napján indult újra. A bíróság a felperes névváltozását vezette át elsődlegesen, majd pedig a 2024. január 9-én megtartott tárgyaláson a felperes egyezségi ajánlatot tett, melynek írásbeli becsatolására adott ki felhívást a bíróság. A 7.G.21.565/2023/6. sorszám alatti beadványában a felperes a kereseti kérelmet jogalapját tekintve fenntartotta, összecszerűségét illetően pedig további pontosítást vezetett le. Ennek összesítéseként a két hitelszerződés kapcsán 126 546 069 forint fennálló tartozást jelölt meg. Az elszámolás tartalmaz jóváírt megtérüléseket is, melyek a felszámolási eljárás eredményeként folytak be.

[47] A 2024. február 27. napján megtartott folytatólagos tárgyaláson az alperes érdemi nyilatkozatot az egyezségi javaslatra még nem tudott tenni, a bíróság a tárgyalást elhalasztotta, és a rPp. 3. § (3) bekezdés alapján részletes tájékoztatást adott ki a perben addig történekről. Ezen túl kitért a felperest terhelő bizonyítási kötelezettségre is az összecszerűség tisztázása tekintetében, mely bizonyítást a rPp. 141. § (2) és (6) bekezdés terhével írta elő felperesnek.

[48] A felperes 2024. március 14-én benyújtott 14. sorszámú előkészítő iratában a korábban már előterjesztett számszaki levezetést ismét tételesen kimutatta, és az elszámolás alperesi vitására tekintettel a perben igazságügyi szakértői bizonyítást indítványozott. A szakértő feladatává kérte tenni a keresetlevél és az előkészítő irat mellékleteként csatolt pénzügyi kimutatáson túl a felperesi jogelőd részére a felszámolási eljárásban és pénzügyi elszámolásban fentiekben írt megtérülések számbavételét is.

[49] Az alperesek 17. sorszám alatti beadványukban a 22 millió forint megfizetésére irányuló felperesi egyezségi ajánlatot nem fogadták el, ellenajánlatként 3 millió forint megfizetésére jelentettek be hajlandóságot. A felperes a 2024. április 25-i tárgyaláson jegyzőkönyvezett nyilatkozatával az alperesek egyezségi viszont-ajánlatát nem találta elfogadhatónak. A bíróság ezt követően a tárgyalást berekesztette és határozathozatalra halasztotta. A keresetet elutasító elsőfokú ítélet meghozatalára 2024. június 13. napján került sor.

Az ítéltábla döntésének indokai

[50] A fellebbezés annyiban alapos, hogy az elsőfokú bíróság ítélete érdemben nem felülbírálható, lényeges eljárási szabálysértés folytán annak hatályon kívül helyezése indokolt.

[51] A tényállás pertörténeti elemekkel való kiegészítését azért találta szükségesnek az ítéltábla, mert a felperes fellebbezésében az elsőfokú bíróság pervitelét, pervezetését eljárási szabályokba ütközőnek minősítette, erre alapította a hatályon kívül helyezés iránti fellebbezési indítványt. A fellebbezési hivatkozások tükrében az ítéltábla vizsgálta az eljárás lefolytatásának szabályszerűségét, különösen a bizonyítási teher kiosztása, az elszámolás elsőfokú bírói minősítése, illetve a szakértői bizonyítás mellőzése tekintetében.

[52] A perbeli jogvitához kapcsolódó tényállás kiindulópontja, hogy a felperesi jogelőd pénzügyi intézet nem vitatottan jogszerű felmondásai folytán a két perbeli hitelviszonyból eredően az egyenes adósnak egyösszegben esedékessé vált teljes körű visszafizetési kötelezettsége keletkezett. Az alperesek részéről nem volt vitatott az sem, hogy a visszafizetési kötelezettség biztosítékaként őket, mint készfizető kezeseket helytállási kötelezettség terheli a Ptk., illetve a megkötött kezesi szerződések szabályai szerint. Az elsőfokú bíróság a perben kialakult elszámolási vita kapcsán a rPp. 3. § (3) bekezdés szerinti helyes tájékoztatást adott ki a felperes felé, mely szerint felperest terhelte annak bizonyítása, hogy az egyes hitelszerződések felmondása nyomán pontosan milyen egyösszegű fizetési kötelezettségek keletkeztek, az elszámolásban emellett szerepeltetni kellett az időközbeni megtérülések jóváírását is. Ezzel szemben az alperesek vitathatták az egyes terhelési összegek

megalapozottságát, illetve azt, hogy milyen módon került jóváírása egy-egy megtérülés, továbbá az alperesi ellenkérelem kiterjedhetett arra is, hogy ha valamely megtérülést nem, vagy nem megfelelő mértékben vett figyelembe a felperes, vagy ha azt helytelenül számolta el. A bíróság a rPp. 3. § (3) bekezdéssel kapcsolatos tájékoztatását, illetve felhívását a rPp. 141. § (2), (6) bekezdés jogkövetkezményeire figyelmeztetéssel adta ki a felperes számára a 2024. február 27-i tárgyalási jegyzőkönyvben rögzítettek szerint. Lényeges tényállási elem azonban, hogy a felperes a felhívásnak eleget tett, benyújtotta újabb elszámolását, megtette a bíróság által megkövetelt nyilatkozatokat és a szakértői bizonyítási indítványt is – indokolással együtt – előterjesztett. Mindezek folytán a rPp. 141. § (6) bekezdés alkalmazására, vagyis ún. mulasztásos ítélet meghozatalára a bíróságnak nem volt eljárási lehetősége. Ezzel kapcsolatban az ítéltábla az rPp. 141. § (2), (6) bekezdéseivel kapcsolódó jogalkotói akaratot, illetve bírói gyakorlatot ismertetve az alábbiakra kíván kitérni.

[53] A rPp. 141. § (2) bekezdése értelmében a fél köteles a tényállításait, nyilatkozatait, bizonyítékait – a per állása szerint – a gondos és az eljárást elősegítő pervitelnek megfelelő időben előadni, illetve előterjeszteni. A rPp. 141. § (6) bekezdése akként rendelkezik, ha a felek valamelyike tényállításainak, nyilatkozatainak előadásának, bizonyítékainak előterjesztésével – (2) bekezdésben előírt kötelezettség ellenére – alapos ok nélkül késlekedik és e kötelezettségének felhívás ellenére sem tesz eleget, a bíróság a fél előadása előterjesztésének bevétele nélkül határozhat.

[54] A perek ésszerű időn belül történő befejezése, továbbá a peres eljárás indokolatlan, rosszhiszemű elhúzásának elkerülése érdekében a rPp. 2009-es módosításának határozott célja szerint a perekben a bíróság feladata nem a felek saját érdekeinek érvényesítése a felek helyett, esetlegesen akaratauk vagy hanyagságuk ellenében, hanem a felek egyéni érdekérvényesítési lehetőségének biztosítása egy hatékony, semleges perrendben. A rPp. 3. §-a egyértelművé tette, hogy a felek rendelkezési joga a per alakulását, sorsát tekintve meghatározó jelentőségű. A rendelkezési jog alapján a felek azok, akik jogosultak és egyben kötelesek is arra, hogy az ügy eldöntéséhez szükséges nyilatkozatokat megtegyék, bizonyítékaikat rendelkezésre bocsássák, bizonyítási indítványukat előterjesszék. Viselniük kell egyúttal annak következményeit, ha a perbeli a kötelezettségüknek nem a törvényben előírt módon vagy sikertelenül tesznek eleget. A bíróság feladata ebben a körben a jóhiszemű joggyakorlás követelményének biztosításán túl, a bizonyítási teherrel összefüggő előzetes tájékoztatásra korlátozódik. A bíróság a bizonyítandó tény, illetve a bizonyító fél megnevezését, valamint a bizonyítás sikertelenségéhez kapcsolódó törvényi jogkövetkezmények ismertetését meghaladó tartalommal – így például az alkalmazandó anyagi jogi szabályról, annak értelmezéséről – nem adhat tájékoztatást. A felelősen gondolkodó fél perbeli jogaival, igényével ugyan szabadon rendelkezik, az előterjesztett igény valamennyi releváns szempontot kimerítő érdemi elbírálására azonban csak akkor kerülhet sor, ha az ahhoz szükséges elengedhetetlen perbeli cselekményeket önként, megfelelő időn belül az arra köteles fél megteszi, ez irányú kötelezettségét a bíróság felhívására teljesíti (Szegedi Ítéltábla Pf.III.20.171/2006., Gf.I.30.222/2009.).

[55] A kifejtetteken túl hangsúlyozza az ítéltábla, a rPp. 141. § (6) bekezdés jogkövetkezményi rendelkezése még késedelem esetén sem automatikus kötelezettségként írta elő az indítvány figyelmen kívül hagyását, hanem többirányú mérlegelési lehetőséget biztosított a bíróság számára, tekintettel arra, hogy a peres eljárásnak nem a mielőbbi befejezés, hanem a tényállás lehetőség szerinti minél teljesebb körű feltárása az elsődleges célja [rPp. 3. § (5) bekezdés].

[56] Az elsőfokú bíróság ítéletének indokolásából az tűnik ki, a bíróság nem találta összecszerűségében helyesen levezettnak a felperesi elszámolást és ez vezetett a kereset elutasításához. Ezt a jogi álláspontot az ítéltábla nem osztja, a tartozás-kimutatási elszámolás valamely hibája, vagy pontatlansága önmagában nem lehet kereset elutasítási ok, ha az szakértői bizonyítással ellenőrizhető, adott esetben a meglévő peradatok alapján kiigazítható. Erre nézve a felperes hatályos bizonyítási indítványát előterjesztette, melyet az elsőfokú bíróság nem hagyhatott volna figyelmen kívül. Az ítéltábla álláspontja szerint ez a rPp. 141. § (6) bekezdés téves alkalmazása miatt olyan lényeges eljárási szabálysértés, mely indokoltá teszi az elsőfokú ítélet rPp. 252. § (2) bekezdés szerinti hatályon kívül helyezését.

[57] A felperes által perbe vitt követelés jogalapjának egyediségéből adódóan, a felmondás óta az idő előrehaladtával a követelés összege óhatatlanul folyamatosan változik. Egyrészt a járulékok, késedelmi kamatok miatt növekszik, másrészt megtérülés esetén csökkenhet, ezért valójában a felperestől nem is lehet megkövetelni, hogy az időben évekig elhúzódó perben egy konkrét, állandó összegű követelést határozzon meg.

[58] Ebből következően több elszámolás is készült a per során, ez azonban nem feltétlenül jelenti azok helytelenségét. A megismételt eljárásban az utolsó elszámolásból kell kiindulni, melyet a felperes 14. sorszám alatti előkészítő iratának mellékleteként csatolt 2024. március 14. napján, és a felperes által abban levezetett metodikához igazodó elszámolást kell alapul venni. Az ítéltábla álláspontja szerint ez az elszámolás alkalmas a könyvszakértői vizsgálatra. A kirendelésre kerülő könyvszakértőnek a felperesi elszámolás helyességét kell ellenőriznie, a szakértő szükség esetén kiigazíthatja az elszámolást. A szakvéleményre a feleknek észrevételezési jogot kell biztosítani, melytől függően a szakvélemény kiegészítésére is sor kerülhet a minél pontosabb tartozás-kimutatás érdekében [rPp. 182. § (2), (3) bekezdés].

[59] Az ítéltábla a fellebbezés kapcsán kitér arra, valóban nem lehet egy bizonyos részteljesítést több, párhuzamosan fennálló szerződésből eredő kötelezettség teljesítéseként figyelembe venni. Azt, hogy az adott részteljesítés melyik szerződési kötelezettséget csökkentti vagy szünteti meg, a felek megállapodása hiányában az rPtk. 290. § szabályai szerint kell megítélni.

[60] Az ítéltábla nem ért egyet azon elsőfokú bírói mérlegeléssel sem, mely a felperes egyezségi ajánlatát lényegében felperes terhére értékelte. A per során tett bármely egyezségi ajánlat nem vonható az érdemi mérlegelés körébe, erre a perben bármely félnek gyakorlati okból, adott esetben költségcsökkentés céljából, vagy a per, illetve a jogvita mihamarabbi lezárása érdekében lehetősége van. Megjegyzi az ítéltábla, az alperesek is tettek 3 millió forint erejéig viszont-ajánlatot, melyet a fenti okból nem lehet adott esetben tartozáselismerésnek tekinteni.

[61] Az előbbiekre figyelemmel az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a rPp. 252. § (2) bekezdés értelmében hatályon kívül helyezte és ugyanezt a bíróságot a per újabb tárgyalására és újabb határozat hozatalára utasította.

[62] A megismételt eljárásban könyvszakértői bizonyítás lefolytatása nyomán kerül az elsőfokú bíróság abba a helyzetbe, hogy a perbeli jogvitában megalapozott érdemi döntést hozzon. Az összecszerűség bizonyításához kapcsolódóan az ítéltábla kitér még arra, hogy a felszámolási eljárás iratanyaga alapján bizonyított megtérülés mértéke utóbb, az alperesek által már valóban nem vitatható, figyelemmel arra, hogy azt jogerős felszámoló bírósági végzéssel jóváhagyott zárómérleg rögzíti, így az ítélt dolognak tekintendő, mely jelen perbíróságot is köti a tényállás megállapításban.

[63] Az ítéltábla a peres felek másodfokú eljárási költségeit csupán megállapította, a költségek viseléséről a megismételt eljárás eredményeként meghozatalra kerülő ügydöntő határozatban az elsőfokú bíróságnak kell döntenie [rPp. 252. § (4) bekezdés].

[64] Az ítéltábla a rPp. 256/A. § (1) bekezdés a) pontjára tekintettel a fellebbezést tárgyaláson kívül bírálta el.

Szeged, 2024. december 6.

Dr. Hámori Attila s.k.

a tanács elnöke

Dr. Dobler László s.k.

előadó bíró

Dr. Tolna András s.k.

táblabíró